

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2010:3 av Anita Johansson och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av- och påstigning gällande helikoptertransport

Föredragande landstingsråd: Gustav Andersson

Ärendebeskrivning

Motionärerna föreslår att en dialog tas med berörda kommuner och myndigheter för att tydliggöra ansvaret vad gäller landningsplatser för helikopter i skärgården.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsstyrelsens motivering

Med utgångspunkt i de synpunkter som framförts av Waxholmsbolaget och Hälso- och sjukvårdsnämnden bedöms att samordning av frågor kring helikopterlandningsplatser kan vara motiverad på vissa större öar, men det är då en fråga som bör hanteras på central myndighetsnivå. För ambulans-helikopterverksamheten är det viktigt att landa nära patienten och detta hanteras utan officiella landningsplatser.

För landstingets egna verksamheter uppfattas inga större svårigheter med nuvarande situation. Väl fungerande helikoptertransporter är angeläget för hela skärgården. Frågan lyfts därför på ett kommande möte med regionala skärgårdsrådet för att ge deltagande parterna möjlighet att diskutera detta och se om det finns anledning att gemensamt agera gentemot ansvariga myndigheter.

Beslutsunderlag

1. Landstingsstyrelsens ojusterade protokollsutdrag från sammanträde den 17 april 2012 § 79. Protokollet justeras den 2 maj 2012
2. Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 31 januari 2012
3. Motion 2010:3
4. Tillväxt- och regionplaneringsutskottets protokollsutdrag den 13 mars 2012, med S-ledamöternas särskilda uttalande
5. Miljö- och skärgårdsberedningens protokollsutdrag den 23 februari 2012, med S-ledamöternas särskilda uttalande, likalydande med S-ledamöternas särskilda uttalande i tillväxt- och regionplaneringsutskottet
6. Hälsa- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 24 januari 2012
7. Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 14 december 2011
8. Waxholms Ångfartygs AB:s yttrande den 19 november 2010

Datum för justering: 2012-
Datum för anslag: 2012-

---

§ 79

**Motion 2010:3 av Anita Johansson och Anna-Lena Östman (S) om
möjlighet för av- och påstigning gällande helikoptertransport**
LS 1004-0362

Landstingsrådsberedningens skrivelse den 28 mars 2012 med beslut från tillväxt- och regionplaneringsutskottet den 13 mars och miljö- och skärgårdsberedningen den 23 februari 2012, samt yttranden från hälso- och sjukvårdsnämndens den 24 januari och Waxholms Ångfartygs AB den 19 november 2010.

Landstingsstyrelsen beslutade enligt landstingsrådsberedningens förslag föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Vid protokollet

Exp till:

Landstingsstyrelsens förvaltning
Tillväxt, miljö och regionplanering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-01-31

LS 1004-0362

Handläggare:
Susanne Skärlund

Landstingsstyrelsen
Tillväxt och
regionplaneringsutskottet

Ankom Stockholms läns landsting
2012 -02- 07
Dnr... LS 1004-0362

Rotek VII

Yttrande över motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter

Ärendebeskrivning

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta att Stockholms läns landsting tar upp en dialog med berörda kommuner och myndigheter så att ansvaret för helikopterlandningsplatserna i skärgården tydliggörs och skärgårdsbefolkningens behov av säkra transporter garanteras.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2012-01-31
Styrelsen för Waxholms Ångfartyg AB:s yttrande (Bilaga 1)
Hälsa- och sjukvårdsnämnden, protokollsutdrag 2012-01-24 §10 och tjänsteutlåtande (Bilaga 2)
Motion i landstingsfullmäktige 2010:3 (Bilaga 3)

Ärendets beredning

Ärendet har behandlats av styrelsen för Waxholms Ångfartygs AB samt av Hälsa- och sjukvårdsnämnden. Ärendet bereds i landstingsstyrelsens Miljö- och skärgårdsberedning.

Förslag till beslut

Tillväxt och regionplaneringsutskottet föreslås besluta

att föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att anse motionen besvarad

Förvaltningens förslag och motivering

Styrelsen för Waxholms Ångfartygs AB redovisar i sitt yttrande att den helikopterverksamhet som bedrivs inom ramen för Waxholmsbolagets ansvar för den kollektiva skärgårdstrafiken inskränker sig till öar med permanentboende som vintertid saknar annan reguljär kollektivtrafik.

På vissa större öar eller s.k. kärnöar kan man från Waxholmsbolagets sida se ett behov av nyttjande av helikopterlandningsplatser för den ovannämnda vintertrafiken till/från de öar som betjänas av Waxholmsbolagets helikoptertrafik. En samordning kring krav, utrustning, underhåll mm av helikopterlandningsplatser kan vara motiverad, men bör lämpligen hanteras på en central myndighetsnivå utifrån flygverksamhetens krav.

Den verksamhet inom Hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde som berörs av frågor om tillgång till landningsplatser i skärgården är ambulanshelikopterverksamheten i Stockholms län. Verksamheten bedrivs idag av företaget Scandinavian Medicopter AB på uppdrag av Stockholms läns landsting. Ambulanshelikoptern är baserad i Mölnvik, Gustavsberg.

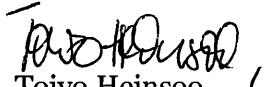
Enligt företaget är avsaknaden av officiella landningsplatser i skärgården inte något stort problem för ambulanshelikopterverksamheten, varken ur flygsäkerhetssynpunkt eller patientsäkerhetssynpunkt.

Ambulanshelikoptern ska landa så nära patienten som möjligt och företaget menar att det är sällan problem att hitta en lämplig landningsplats nära patienten. Vid ett fåtal tillfällen används de helikopterlandningsplatser som finns på öarna, när dessa varit närmast lämpliga landningsplats. En utökning av antalet landningsplatser i skärgården kommer sannolikt att ge en begränsad positiv effekt på ambulanshelikopterverksamheten i länet.

Med utgångspunkt i de synpunkter som framförts av Waxholmsbolaget och Hälso- och sjukvårdsnämnden bedöms att samordning av frågor kring helikopterlandningsplatser kan vara motiverad på vissa större öar, men det är då en fråga som bör hanteras på central myndighetsnivå. För ambulanshelikopterverksamheten är det viktigt att landa nära patienten och detta hanteras utan officiella landningsplatser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och bedömningen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Peter Haglund
Tf direktör SLL Tillväxt, miljö och
regionplanering

Stockholms läns landsting

MOTION
2010-04-08

Ankom Stockholms läns landsting
2010 -04- 13
Dnr. <i>LS 1004-0362</i>

TFR

2010:3

Motion av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) till ansvarigt landstingsråd om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter

Helikopter används vid kompletteringstrafik för de öar som inte nås genom Waxholmsbolagets kollektivtrafik i Skärgården vintertid. Helikopter används även som ambulans och vid akutsjukvård inom Stockholms Läns Landsting, Kassatjänst och Polis med flera använder också helikoptertransporter.

Sedan ett antal år finns inga officiella helikopterlandningsplatser i skärgården. På de större öarna med tät bebyggelse har piloter i vissa fall svårigheter att gå ner på ett säkert sätt. De tidigare helikopterlandningsplatserna som Luftfartsverket tidigare hade ansvar för, vårdas nu i vissa fall lokalt på en del öar och på andra öar inte alls.

Det är angeläget att helikoptertransporterna i skärgården fungerar på ett säkert sätt. Vi anser att landstinget bör ta upp en dialog med berörda kommuner och myndigheter så att ansvaret för helikopterlandningsplatserna tydliggörs och skärgårdsbefolkningens behov av säkra transporter garanteras. Dialogen kan eventuellt tas upp inom ramen för det Regionala skärgårdsrådet.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att Stockholms Läns Landsting tar upp en dialog med berörda kommuner och myndigheter så att ansvaret för helikopterlandningsplatserna i skärgården tydliggörs och skärgårdsbefolkningens behov av säkra transporter garanteras.

Stockholm den 8 april 2010

Anita Johansson

Anna-Lena Östman

Landstingsstyrelsen
Tillväxt- och regionplaneringsutskottet

UTDRAG
PROTOKOLL
2012-03-13

Nr 2/2012

Justerat: 2012-03-20
Justeringen anslogs: 2012-03-22

Charlotte Broberg

Nanna Wikholm

---

§ 9

4

Yttrande över motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter
LS 1004-0362

Tjänsteutlåtande 2012-01-31.

Ärendet har beretts i Miljö- och skärgårdsberedningen 2012-02-23.

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att anse motionen besvarad.

S-ledamöterna anmälde *särskilt uttalande, bilaga 2.*

Vid protokollet

Börje Wredén

Exp till: Landstingsstyrelsen

Utdragsbestyrkande:

Yttrande över motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter

"Motionen tar upp en mycket angelägen fråga för alla som bor och verkar i skärgården. Det är viktigt för tryggheten att ambulanshelikoptrarna kan landa så säkert och så nära patienten som möjligt, även vintertid. Idag är det oklart var ansvaret ligger i de fall helikoptrar inte kan landa på grund av bristande säkerhet.

Enligt förvaltningens tjänsteutlåtande så kan en samordning av frågorna kring helikopterlandningsplatser vara motiverad, men detta bör då hanteras på central myndighetsnivå. Trots att det råder oklarhet om hur detta ansvar ska tas på "central myndighetsnivå" är jag beredd att acceptera att motionen anses vara besvarad. Men det förutsätter att landstinget verkligen är beredd att tillmötesgå motionens intentioner, såsom tjänsteutlåtandet ger uttryck för.

I ett första skede bör frågan lyftas på det regionala skärgårdsrådet. Det är därför tillfredsställande att beredningens ordförande, tillika ordförande i skärgårdsrådet, vid dagens möte ställde sig positiv till detta. Därefter bör det klargöras hur vi i Stockholms län ska ställa kravet på den "centrala myndighetsnivån" att ta det ansvar tjänsteutlåtandet efterlyser. När detta skett har motionärerna uppnått sitt syfte."

Landstingsstyrelsen
Miljö- och skärgårdsberedningen

UTDRAG
PROTOKOLL
2012-02-23

Nr 2/2012

Justerat: 2012-03-01

Gustav Andersson

Lars Bryntesson

---

§ 9

4

Yttrande över motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter
LS 1004-0362

Tjänsteutlåtande 2012-01-31.

Miljö- och skärgårdsberedningen beslutade i enlighet med förvaltningens förslag

att föreslå Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige att anse motionen besvarad.

S-ledamöterna anmälde *särskilt uttalande, bilaga 2.*

Vid protokollet

Börje Wredén

Exp till: Landstingsstyrelsen

Utdragsbestyrkande:

Yttrande över motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter

"Motionen tar upp en mycket angelägen fråga för alla som bor och verkar i skärgården. Det är viktigt för tryggheten att ambulanshelikoptrarna kan landa så säkert och så nära patienten som möjligt, även vintertid. Idag är det oklart var ansvaret ligger i de fall helikoptrar inte kan landa på grund av bristande säkerhet.

Enligt förvaltningens tjänsteutlåtande så kan en samordning av frågorna kring helikopterlandningsplatser vara motiverad, men detta bör då hanteras på central myndighetsnivå. Trots att det råder oklarhet om hur detta ansvar ska tas på "central myndighetsnivå" är jag beredd att acceptera att motionen anses vara besvarad. Men det förutsätter att landstinget verkligen är beredd att tillmötesgå motionens intentioner, såsom tjänsteutlåtandet ger uttryck för.

I ett första skede bör frågan lyftas på det regionala skärgårdsrådet. Det är därför tillfredsställande att beredningens ordförande, tillika ordförande i skärgårdsrådet, vid dagens möte ställde sig positiv till detta. Därefter bör det klargöras hur vi i Stockholms län ska ställa kravet på den "centrala myndighetsnivån" att ta det ansvar tjänsteutlåtandet efterlyser. När detta skett har motionärerna uppnått sitt syfte."

PROTOKOLLSUTDRAG

1/2012

§ 10

SAMMANTRÄDESDAG

2012-01-24

Ankom Stockholms läns landsting
2012 -01- 26
Dnr. LS 1004-0362

Rotel VII

Justerat   Filippa Reinfeldt (M)
    Dag Larsson (S)

Anslagsdatum   2012-01-24

§ 10 Yttrande över motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter
HSN 1111-1404

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter i skärgården. I motionen föreslår Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) att landstinget bör ta upp en dialog med berörda kommuner och myndigheter så att ansvaret för helikopterlandningsplatserna i skärgården tydliggörs och skärgårdsbefolkningens behov av säkra transporter garanteras.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2011-12-14

Motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutar**

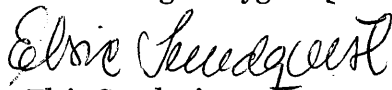
att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Vid protokollet

Linnea Pettersson

Rätt utdraget intygas

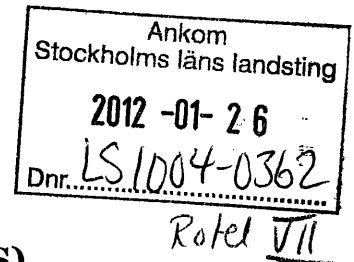

Elsie Sundqvist

Expedieras till: Landstingsstyrelsen, Akten

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2011-12-14

HSN 1111-1404

 Handläggare:
 Nils Edsmalm

Yttrande över motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter i skärgården. I motionen föreslår Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) att landstinget bör ta upp en dialog med berörda kommuner och myndigheter så att ansvaret för helikopterlandningsplatserna i skärgården tydliggörs och skärgårdsbefolkningens behov av säkra transporter garanteras.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2011-12-14
 Motion 2010:3 av Anita Johansson (S) och Anna-Lena Östman (S) om möjlighet för av och påstigning gällande helikoptertransporter

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I motionen föreslår Anita Johansson och Anna-Lena Östman att Stockholms läns landsting tar upp en dialog med berörda kommuner och myndigheter så att ansvaret för helikopterlandningsplatserna i skärgården tydliggörs och skärgårdsbefolkningens behov av säkra transporter garanteras.

Sedan flera år saknas officiella landningsplatser i skärgården. De tidigare helikopterlandningsplatserna som Luftfartsverket hade ansvar för, vårdas

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2011-12-14

HSN 1111-1404

nu i vissa fall lokalt på en del öar och på andra öar inte alls enligt Anita Johansson och Anna-Lena Östman.

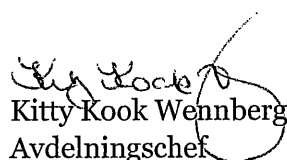
Den verksamhet inom Hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde som berörs av frågor om tillgång till landningsplatser i skärgården är ambulanshelikopterverksamheten i Stockholms län. Verksamheten bedrivs i dag av företaget Scandinavian Medicopter AB på uppdrag av Stockholms läns landsting. Ambulanshelikoptern är baserad i Mölnvik, Gustavsberg.

Förvaltningen har varit i kontakt med Scandinavian Medicopter AB angående motionen. Enligt företaget är avsaknaden av officiella landningsplatser i skärgården inte något stort problem för ambulanshelikopterverksamheten, varken ur flygsäkerhetssynpunkt eller patientsäkerhetssynpunkt.

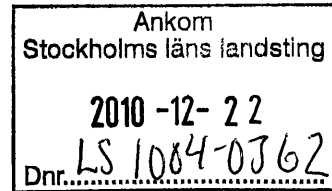
Ambulanshelikoptern ska landa så nära patienten som möjligt. Det är sällan problem att hitta en lämplig landningsplats nära patienten enligt Scandinavian Medicopter AB. Vid ett fåtal tillfällen används de helikopterlandningsplatser som finns på öarna, när dessa varit närmast lämpliga landningsplats. En utökning av antalet landningsplatser i skärgården kommer sannolikt att ge en begränsad positiv effekt på ambulanshelikopterverksamheten i länet.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef

WAXHOLMS ÅNGFARTYGS AB

2010-11-19

Dnr 10083

**Ansvar för helikopterlandningsplatser. Yttrande över motion
2010-04-08, LS 1004-0362, TpR 2010:3**

Waxholms Ångfartygs AB (Waxholmsbolaget) har tagit del av rubricerad motion och anför följande:

Den helikopter verksamhet som bedrivs inom ramen för Waxholmsbolagets ansvar för den kollektiva skärgårdstrafiken inskränker sig till öar med permanentboende som vintertid saknar annan reguljär kollektivtrafik.

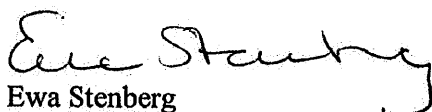
En förutsättning för denna verksamhet är att det upphandlade helikopterföretaget har bedömt det såväl möjligt som tillräckligt säkert att vid väderlek som medger helikopterflygning genomföra landningar på de platser som kan bli aktuella. I regel har dessa platser inga särskilda arrangemang för helikopterlandning. På motsvarande sätt som inom sjötrafiken kan ansvarigt befäl ombord från fall till fall göra en bedömning av förutsättningarna för säker "av- och påstigning" och fatta beslut om landning eller ej. I föreliggande avtal rörande denna helikoptertrafik finns inget ansvar från Waxholmsbolagets sida rörande själva landningsplatserna.

Motionen påtalar andra verksamheter i skärgården som bedrivs med helikopter, såsom ambulans transporter, akutsjukvård, kassatjänst, polisuppdrag med flera. Dessa verksamheter förekommer över hela området och landningar genomförs på i princip vilken ö som helst, dvs inte bara de som vintertid saknar reguljär kollektivtrafik.

På vissa "större" öar eller skärnär (enligt RUFSS) – t ex Nämdö - kan man från Waxholmsbolagets sida se ett behov av nyttjande av helikopterlandningsplatser för den ovannämnda vintertrafiken till/från de öar som betjänas av vår helikoptertrafik. En samordning kring krav, utrustning, underhåll mm av helikopterlandningsplatser kan vara motiverad, men förslås då göras på central nivå, utifrån flygverksamhetens krav.

Styrelsen föreslås besluta

att som yttrande över motionen överlämna denna skrivelse

Ewa Stenberg

Tom Thureborg